

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

ОКСАНА ТИХОВСЬКА

Методичний посібник з курсу

**«ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ФОЛЬКЛОРУ,
МІФОЛОГІЇ ТА ФЕНТЕЗІЙНОЇ ПРОЗИ В ЗЗСО»**

для студентів освітньої програми «Українська мова і література»
другого (магістерського) рівня вищої освіти за предметною спеціальністю
014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

Ужгород 2024

Тиховська О. Методичний посібник з курсу «Вивчення українського фольклору, міфології та фентезійної прози в ЗЗСО» для студентів освітньої програми «Українська мова і література» другого (магістерського) рівня вищої освіти за предметною спеціальністю 014.01 Середня освіта (Українська мова і література). Ужгород, 2024. 32 с.

Укладач:

Тиховська О.М., доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури

Рецензенти:

Венжинович Н. Ф., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови

Кузьма О.Ю., кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української літератури

Рекомендовано до друку вченою радою філологічного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет», протокол № 11 від 28 червня 2024 року.

Схвалено науково-методичною комісією філологічного факультету протокол № 9 від 28 червня 2024 р.

©Тиховська О.М., 2024 р.
© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2024 р.

ЗМІСТ

1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
2. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	5
3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
4. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ.....	8
5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.....	24
6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ.....	25
7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	26
7.1. ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА.....	26
7.2. ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА.....	29

1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета освітнього компонента «Вивчення українського фольклору, міфології та фентезійної прози в ЗЗСО» – навчити здобувачів аналізувати фольклорні твори, міфи, фентезійні романи та повісті, літературні казки, характеризувати їх ідейно-тематичні та жанрові особливості, самостійно опрацювати наукові першоджерела, збірники фольклорних текстів, періодичні видання з фольклористики та української літератури, на їх основі розробляти методичні проєкти для впровадження в освітній процес ЗЗСО.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов (ІК);
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК1);
- здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності (ЗК 3);
- здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення (ЗК 6);
- здатність здійснювати науково-педагогічні дослідження, прогнозувати та презентувати їх результати (ЗК8);
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел (ЗК 9);
- готовність до безперервного навчання та оволодіння сучасними знаннями (ЗК 11);
- здатність до формування патріотичного світогляду, розуміння принципів розвитку суспільства, визначення власної громадянської позиції (ЗК 12);
- здатність до поглиблення знань і розуміння предметної галузі та професійної діяльності (ФК 1);
- здатність використовувати інновації у професійній діяльності (ФК 2);
- здатність до моделювання змісту навчання, формування в учнів ключових компетентностей та здійснення інтегрованого навчання (ФК4);
- здатність критично осмислювати історичні надбання, та новітні досягнення філологічної науки, необхідні для професійної та/або інноваційної діяльності вчителя (ФК 9);
- здатність оперувати методами наукового аналізу та структурування мовного й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методів, прийомів, методик (ФК 10);
- здатність застосовувати на практиці знання про принципи, методи та прийоми аналізу художнього тексту (ФК11);
- здатність застосовувати поглиблені знання із мовознавства та літературознавства для вирішення професійних завдань; вільно користуватися спеціальною термінологією (ФК 12);
- здатність використовувати сучасні методи й технології навчання української мови і літератури, доступно транслювати їх у площину навчальних предметів української мови та української літератури з

урахуванням вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти (ФК13);

- здатність планувати, організовувати, виконувати та презентувати прикладне дослідження з української мови, української літератури, застосовувати елементи теоретичного й експериментального дослідження в професійній діяльності (ФК 15);
- здатність до ефективної й компетентної участі в різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) у сфері освіти.(ФК16);
- здатність до розв'язання складних професійно-педагогічних проблем, які вимагають інтеграції знань із різних наук (ФК17).

2. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Вивчення українського фольклору, міфології та фентезійної прози в ЗЗСО**»

Очікувані результати навчання	Шифр ПРН
Застосовує знання з психології, педагогіки, українського літературознавства, методики навчання української літератури у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області.	РН1
Вміє використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо.	РН2
Демонструє навички критичного аналізу наявних проблем у сфері освітньої діяльності, генерує нові ідеї, аргументує можливі шляхи їх вирішення та критично оцінює їх спроможність.	РН 4
Знає основні принципи, закони та методики науково-педагогічних досліджень; користується апаратом науково-педагогічного дослідження, вміє презентувати результати науково-педагогічного дослідження.	РН6
Уміє класифікувати, упорядковувати і узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей та інтегрованого навчання.	РН 9
Орієнтується в різних літературознавчих напрямках і школах, критично осмислює історичні надбання та новітні досягнення літературознавчої науки, інтерпретує літературні явища.	РН 15
Уміє виконувати власне дослідження (проект, освітній практико орієнтований проект), узагальнювати й оприлюднювати результати діяльності з розроблення актуальної проблеми (у фахових виданнях, виступах тощо).	РН16
Використовує сучасні методики й технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в галузі викладання та навчання української літератури.	РН 17
Уміє застосовувати поглиблені знання з теорії української літератури для	РН 19

вирішення професійних завдань, вільно користується спеціальною термінологією.	
Використовує сучасні технології навчання української літератури, застосовуючи принципи диференціації та індивідуалізації.	РН 20
Здійснює науковий аналіз літературного матеріалу, інтерпретує та структурує його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулює узагальнення на основі самостійно опрацьованих та апробованих даних.	РН 22

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Міфи і легенди давніх українців. Міфи як первісні уявлення про всесвіт і людину, реальні та фантастичні елементи людської поведінки. Легенди: «Про зоряний Віз», «Берегиня», «Чому пес живе коло людини?» (за С. Плачиндою), «Дажбог», «Неопалима купина» (за Є. Шморгуном), «Як виникли Карпати», «Чому в морі є перли і мушлі». Народні перекази. «Прийом у запорожців». Звичаї та традиції запорізьких козаків.

Тема 2. Народні казки, їх тематичні групи, аналіз сюжетів. «Яйце-райце». Світогляд народу, його морально-етичні принципи в казці; зв'язок із міфами. «Про правду і кривду», «Мудра дівчина». «Ох», «Летючий корабель». Тематика народних казок, їхні різновиди. Побудова казки, її яскравий національний колорит. Народне уявлення про добро і зло в казці. Фантастичне і реальне, смішне і страшне, красиве і потворне в казках.

Тема 3. Вивчення пареміографії, балад та колискових пісень в школі. Загадка як жанр усної народної творчості. Розгляд змісту і форми загадок. Тематика загадок (про людей, їхнє життя, про природу та її явища, про рослини, тварин). Прислів'я та приказки. Народне уявлення про довколишній світ та оцінка його в прислів'ях і приказках. Краса і мудрість цього жанру усної народної творчості. Українські народні балади, їх класифікація. Провідні мотиви, лексичні особливості колискових.

Тема 4. Вивчення героїчного епосу, календарно-обрядових, ліричних пісень та пісень літературного походження в ЗЗСО. Українські історичні пісні та думи. Пісні про звитяжну боротьбу козаків із турецько-татарськими нападниками. Образи історичних осіб, лицарів-оборонців рідної землі, створені народною уявою. Пісні Марусі Чурай. Українські народні думи, їх тематичні групи, поетика, аналіз сюжетів. Народна обрядова пісня, її різновиди. Суспільно-побутові пісні. Жанрово-тематичне розмаїття суспільно-побутових та родинно-побутових пісень. Пісні літературного походження «Ще не вмерла Україна...», духовний гімн України. «Ой, у лузі

червона калина похилилася». Патріотичні мотиви пісень літературного походження.

Тема 5. Літературні казки Івана Франка, Василя Короліва-Старого, Богдана Лепкого, Василя Симоненка, Емми Андієвської, Валерія Шевчука. Образи фантастичних істот, створені уявою авторів на основі українського фольклору. Добро і зло в казках. Казки-притчі. Прихований повчальний зміст творів. Принципи толерантного ставлення до інших, вірності мріям, прагнення гармонії зі світом.

Тема 6. Вивчення в ЗЗСО творів Галини Малик («Злочинці з паралельного світу», «Незвичайні пригоди Алі в країні Недоладії») **Наталії Дев'ятко** («Легенда про юну Весну», «Скарби Примарних островів»), **Мії Марченко** («Місто тіней»). Повість-казка сучасних дитячих письменниць. Морально-етичні проблеми у творі: добро і зло, відповідальність за свої вчинки, уміння долати перешкоди на шляху до мети. Елементи незвичайного в повісті-казці. Символіка. Елемент фентезі у творах.

Тема 7. Вивчення творів Володимира Рутківського («Джури козака Швайки» / «На козацьких островах») **та Лесі Ворониної** («Таємне Товариство боягузів, або засіб від переляку № 9»). «Джури козака Швайки» - твір про волелюбних, сміливих героїв, які вміють вистояти в складних ситуаціях. Незвичайні здібності козаків-характерників. Сміливість і відвага козацьких джур Грицика та Санька. Засудження підступності, жорстокості та підлості зрадників. Тема боротьби українських козаків проти татарської орди. «Таємне Товариство боягузів, або засіб від переляку № 9» – фантастична, романтична повість про виховання гідності та мужності. Еволюція Кліма від боягуза до супергероя.

Тема 8. Осмислення ролі сім'ї у формуванні життєвих переконань людини, специфіка стосунків між різними поколіннями в родині у фентезійних творах Марини Павленко («Русалонька із 7–В, або Прокляття роду Кулаківських») **та Володимира Арєнєва** («Порох із драконових кісток», «Душниця»), специфіка художніх моделей майбутнього в цих творах, трансформація системи цінностей, містичні образи та мотиви). Роздуми про сенс людського життя, перше кохання, моральний вибір юних героїв, подолання страхів, відкриття прихованого духовного потенціалу під час захопливих пригод. Добро і зло у творах, у сучасному світі та в душі людини.

Тема 9. Вивчення фентезійної прози Юрія Винничука («Місце для дракона») **та Сашка Дерманського** («Король Буків, або Таємниця Смарагдової книги»; «Казки дракона Омелька»). «Місце для дракона» - фентезійна повість про сучасний світ, у якому й досі живуть «драконячі закони». Парадокс: дракон Грицько – поет і християнин. Проблематика твору: роздуми про добро і зло, вірність і зраду, доцільність самопожертви.

«Король буків..» – фентезійна повість про боротьбу добра і зла, дружбу, безстрашність, подолання труднощів і відновлення справедливості. Модель усвідомленого дорослішання у творі, відкриття магічного потенціалу героїв, символи та їх роль для увиразнення ідейного спрямування повісті.

Тема 10. Фентезійно-містична повість **Олександри Дорожовець** «Старий будинок». Казкові мотиви в повісті, мотив ініціації дівчинки, специфіка хронотопу, містичні образи, випробовування на людяність. Фантастичний роман **Марини Муляр** «Гра. Рівень перший: Синій Коридор». Художня модель ймовірного майбутнього, пригоди підлітків на штучно створеній планеті, містичне занурення у комп'ютерну гру, образи прибульців з іншого світу. Дві моделі життя, втрата емоцій та ціна цієї втрати.

Тема 11. Вивчення фентезійних творів **Галини Пагутяк** («Королівство») та **Зірки Мензатюк** («Київські казки», «Український квітник», «Макове князювання», «Ангел Золоте Волосся», «Таємниця козацької шаблі»). Містична картина світу, пригоди, випробування та дивовижні відкриття у романі «Королівство». Психологія дитини, сприйняття учнями. «Таємниця козацької шаблі» – пригодницька повість про мандрівку історичними місцями сучасної України. Фантастичне і реальне в ній. Історичне минуле нашого народу в житті сучасної людини. Образи козаків та символіка козацької шаблі у творі. Екзотика старовинних українських замків.

4. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Вивчення українських міфів та легенд в 5 класі

1. Міфи як первісні уявлення про всесвіт і людину, міфологічне мислення. Методика вивчення міфів.
2. Космогонічні міфи, їх специфіка, сюжети («Сокіл-Род», «Прадуб», «Білобог і Чорнобог», «Добро і Зло»).
3. Теогонічні та культово-біографічні міфи («Дажбог і Жива», «Купайло», «Троян», «Берегиня», «Мати Коша» «Неопалима купина»).
4. Топонімічні легенди, їх специфіка («Як виникли Карпати», «Чому в морі є перли і мушлі», «Ракова криниця»).
5. Аналіз зооморфічних та анімістичних легенд («Про зоряний Віз», «Чому пес живе коло людини?»).
6. Історичні легенди та народні перекази, специфіка жанрів. Аналіз народних переказів «Прийом у запорожців», «Про запорожців», «Як Сірко переміг татар».
7. Легенди про запорізьких козаків, їх звичаї та традиції («Про скарби козацькі», «Нечистий скарб», «Про козаків-характерників», «Легенда про козака Мамаю», «Савур-могила»).
8. Переосмислення історичних легенд у збірці Олександра Олеся «Княжа Україна».

Рекомендована література

1. Авраменко О. Українська література: підручник для 5 класу закладів загальн. середн. освіти. Київ: «Грамота», 2022. 288 с. Режим доступу: https://pidruchnyk.com.ua/1685-5_ukrlit_avramenko.html
2. Антологія українського міфу: етіологічні, космогонічні, антропологічні, теогонічні, солярні, лунарні, астральні, календарні, історичні міфи: у 3-х т. [збір. та упоряд. В. Войтовича]. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2006. (Серія "Керниця"). Т. 2 : Тотемічні міфи. 596 с.
3. Антологія українського міфу: етіологічні, космогонічні, антропологічні, теогонічні, солярні, лунарні, астральні, календарні, історичні міфи : у 3-х т. [збір.та упоряд. В. Войтовича]. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2006. (Серія "Керниця"). Т. 3 : Потойбіччя. 848 с.
4. Галайчук В. Українська міфологія. Харків: Кн. клуб сімейного дозвілля, 2016. 288 с.
5. Лановик М., Лановик З. Українська усна народна творчість. Навчальний посібник. Київ: Знання-Прес, 2006. 591 с.
6. Плачинда С. Міфи і легенди Давньої України. Київ: ФОП Стебляк О.М., 2015. 304 с.
7. Радзіх С. Вичення фольклору на уроках української літератури. 5–9 класи. Київ: Підручники і посібники, 2007. С. 4–17.
8. Українська міфологія: хрестоматія [Навчальний посібник для студентів і магістрантів факультету філології та журналістики] / укладач Наталія Петрівна Сивачук. Умань : Вид-во: ВІЗАВІ, 2022. 174 с.
9. Фольклор (Усна народна творчість): хрестоматія / укл. Олена Вовк, Ігор Розлуцький. Дрогобич : ДДПУ ім. І. Франка, 2023. 306 с.
10. Шейніна О.Я. Міфи та легенди українців. Харків: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2009. 95 с.

Тема 2.

Вивчення українських народних казок у 5 класі ЗЗСО

1. Тематичні групи казок, їх жанрово-стильові особливості, національний колорит; відображення в казках уявлень українців про добро і зло.
2. Аналіз сюжету казки «Яйце-райце», його зв'язок з міфами про створення світу та світоглядом українців. Відображення морально-етичних принципів в казці.
3. Соціально-побутові казки, їх тематика, жанрово-стильові особливості. Аналіз казок «Про Правду та Кривду», «Мудра дівчина», дидактизм казок, утвердження морально-етичних цінностей.
4. Жанр чарівної казки, система персонажів та образів-символів. Зв'язок чарівних казок з ритуалом вікової ініціації. Аналіз казок «Ох», «Летючий корабель».
5. Переосмислення мотивів народних казок у повісті В. Гупала «П'ять з половиною пригод». Сюжет та проблематика твору.
6. Спорідненість українських казок із казками народів світу.

Рекомендована література

1. Авраменко О. Українська література: підручник для 5 класу закладів загальн. середн. освіти. Київ: «Грамота», 2022. 288 с. Режим доступу: https://pidruchnyk.com.ua/1685-5_ukrlit_avramenko.html
2. Лановик М., Лановик З. Українська усна народна творчість. Навчальний посібник. Київ: Знання-Прес, 2006. 591 с.
3. Радзіх С. Вичення фольклору на уроках української літератури. 5–9 класи. Київ: Підручники і посібники, 2007. С. 18–33.
4. Слижук О. Формування національної самосвідомості учнів у процесі навчання літератури в 5–6 класах НУШ. Національна ідентичність у мові та культурі: збірник наукових праць / за заг. ред. О.Г. Шостак. Київ: Талком, 2023. С. 312–319.
5. Тиховська О. Етнопсихологічна специфіка мотиву створення світу з яйця в українських казках та колядці "Була у Бога перепеличка. *Науковий вісник Ужгородського університету : серія: Філологія*. Ужгород : ПП Данило С. І., 2021. Вип. 2 (46). С. 298–303.
6. Тиховська О. Українська народна чарівна казка: психоаналітичний аспект. Монографія. Видання друге, доповнене. Київ: Видавництво Ростислава Бурлаки, 2023. 416 с.
7. Фольклор (Усна народна творчість): хрестоматія / укл. Олена Вовк, Ігор Розлуцький. Дрогобич : ДДПУ ім. І. Франка, 2023. 306 с.
8. Чернюк С.Л. Елементи суспільного міфу в українській народній казці «Яйце-райце». *Літературознавчі студії* / За ред.. П.В. Білоуса. Житомир: Вид-во ЖДУ, 2009. С. 30–42.

Тема 3.

Вивчення пареміографії, балад та колискових пісень у ЗЗСО

1. Загадка як жанр усної народної творчості. Вивчення загадок у 5 класі Тематичні групи загадок (природа, рослини, тварини, людина).
2. Аналіз змісту, форми, алегоричних та символічних образів загадок.
3. Прислів'я та приказки, їх вивчення в 5 класі. Народне уявлення про довколишній світ та оцінка його в прислів'ях і приказках.
4. Жанрово-стильові особливості колискових пісень, їх вивчення в 6 класі. Провідні мотиви, лексичні особливості колискових пісень («Ой ти, коте, коточок», «Ой ну, люлі, дитя, спать»).
5. Жанрово-стильові особливості українських народних балад, їх вивчення 9 класі. Тематика, образи-символи та класифікація балад Аналіз сюжетів «Ой летіла стріла», «Ой на горі вогонь горить».

Рекомендована література

1. Авраменко О. Українська література: підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти. Київ: «Грамота», 2022. 288 с. Режим доступу: https://pidruchnyk.com.ua/1685-5_ukrlit_avramenko.html

2. Авраменко О. Українська література: підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти. Київ: «Грамота», 2023. 224 с. Режим доступу: <https://pidruchnyk.com.ua/2618-ukralit-6-klas-avramenko-2023.html>
3. Лановик М., Лановик З. Українська усна народна творчість. Навчальний посібник. Київ: Знання-Прес, 2006. 591 с.
4. Радзіх С. Вичення фольклору на уроках української літератури. 5–9 класи. Київ: Підручники і посібники, 2007. С. 34–36; 55–59; С. 116–120.
5. Фольклор (Усна народна творчість): хрестоматія / укл. Олена Вовк, Ігор Розлуцький. Дрогобич : ДДПУ ім. І. Франка, 2023. 306 с.

Тема 4.

Вивчення героїчного епосу, календарно-обрядових, ліричних пісень та пісень літературного походження у ЗЗСО

1. Календарно-обрядові пісні, їх різновиди, вивчення в 6 класі ЗЗСО. Роль і місце пісні в житті українців. Головні календарні обряди.
2. Аналіз календарно-обрядових пісень літнього циклу («У ржі на межі», «Ой біжить, біжить мала дівчина», «Проведу я русалочки до бору» (русальні); «Заплету віночок», «Ой вінку мій, вінку», «Купайло, Купайло!» (купальські); «Маяло житечко, маяло», «Там у полі криниченька» (жниварські), зимового циклу («Ой хто, хто Миколая любить», «Засівна», «Нова радість стала», «Добрий вечір тобі, пане господарю!», «Щедрик, щедрик, щедрівочка»), весняного циклу («Ой весна, весна — днем красна», «Ой кувала зозуленька», «А в кривого танця»).
3. Патріотичні мотиви пісень літературного походження («Ще не вмерла Україна...» П. Чубинського; «Молитва» О. Кониського, її зв'язок з легендою про дівчину-Україну, яку Господь обдарував піснею; духовний гімн України «Ой, у лузі червона калина похилилася» С. Чарнецького), специфіка їх вивчення в 6 класі.
4. Вивчення жанрово-тематичного розмаїття та ідейно-художнього багатства суспільно-побутових пісень у 7 класі. Аналіз пісень «Ой на горі та женці жнуть», «Стоїть явір над водою», «Гомін, гомін по діброві», «Ой у степу криниченька». Трагізм і героїзм у козацьких і чумацьких піснях.
5. Поетика та тематичний діапазон коломийок. Вивчення коломийок «Дозвілля молоді», «Жартівливі коломийки» у 7 класі.
6. Вивчення родинно-побутових пісень у 9 класі. Поетика, тематичні групи, образи-символи, основні мотиви родинно-побутових пісень. Аналіз пісень про кохання «Місяць на небі, зіроньки сяють...», «Цвіте терен, цвіте терен...», «Сонце низенько...», «Ой під вишнею, під черешнею...»

7. Українські історичні пісні, їх тематичне різноманіття. Вивчення історичних пісень «Зажурилась Україна», «Та, ой, як крикнув же козак Сірко», «Ой Морозе, Морозенку», «Максим козак Залізняк», «Чи не той то Хміль», «За Сибіром сонце сходить» у 8 класі, аналіз сюжетів. Образи історичних осіб, захисників рідної землі, створені народною уявою.
8. Поетика та ідейна спрямованість пісень Марусі Чурай «Засвіт встали козаченьки», «Віють вітри, віють буйні», «Ой не ходи, Грицю», їх фольклорна основа.
9. Поетика, жанрова своєрідність та класифікація українських дум. Вивчення думи «Маруся Богуславка» у 8 класі, проблема вибору у творі, тема жертвності та патріотизму.

Рекомендована література

1. Авраменко О. Українська література: підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти. Київ: «Грамота», 2023. 224 с. Режим доступу: <https://pidruchnyk.com.ua/2618-ukralit-6-klas-avramenko-2023.html>
2. Іваницький А. Хрестоматія з українського музичного фольклору (з поясненнями та коментарями): [навчальний посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв]. Вінниця : Нова книга, 2008. 520 с.
3. Коваленко Л. Українська література: підручник для 7 класу закладів загальної середньої освіти. Київ: Видавничий дім «Освіта», 2024. 272 с. Режим доступу: <https://pidruchnyk.com.ua/2866-ukrainska-literatura-kovalenko-7-klas-2024.html>
4. Лановик М., Лановик З. Українська усна народна творчість. Навчальний посібник. Київ: Знання-Прес, 2006. 591 с.
5. Радзих С. Вичення фольклору на уроках української літератури. 5–9 класи. Київ: Підручники і посібники, 2007. С. 34–36; 55–59; С. 116–120.
6. Фольклор (Усна народна творчість): хрестоматія / укл. Олена Вовк, Ігор Розлуцький. Дрогобич : ДДПУ ім. І. Франка, 2023. 306 с.

Тема 5.

Вивчення літературних казок в ЗЗСО

1. Жанрово-стильові особливості літературної казки, її відмінність від народної. Поетика літературної казки.
2. Літературні казки Івана Франка, їх вивчення у 5 класі. Сюжет, образи-характери, алегоричність і дидактизм казки «Фарбований лис». Зв'язок з індійською народною казкою «Фарбований шакал» (типологічне порівняння).
3. Аналіз збірки І. Франка «Коли ще звірі говорили». Сюжети та образи.

4. Літературні казки Василя Короліва-Старого, їх вивчення у 5 класі. Аналіз казки «Хуха-моховинка», художнє переосмислення письменником фольклорних образів.
5. Аналіз казки Олександра Олеся «Микита Кожум'яка», жанрова специфіка твору, вивчення в 5 класі.
6. Морально-етична проблематика літературної казки Богдана Лепкого «Мишка (Казка для дітей, для малих і великих)»; специфіка вивчення в 7 класі. Утвердження загальнолюдських цінностей у творі. Роль трагічних й комічних ситуацій у розкритті головної думки казки.
7. Літературні казки Василя Симоненка, вивчення у 5 класі. Аналіз казки «Цар Плаксій та Лоскотон», специфіка образів, добро і зло у казці, зв'язок із сучасністю.
8. Вивчення казок-притч в 6 класі: аналіз творів Емми Андієвської «Казка про яян», «Говорюща риба». Морально-етична проблематика та прихований дидактизм казок-притч. Тема становлення особистості та гармонійного розвитку у творах.
9. Вивчення літературних казок Валерія Шевчука на уроках позакласного читання у 5 класі. Метафоричність, філософська спрямованість та образна система казок зі збірки «Панна квітів». Аналіз сюжетів.

Рекомендована література

1. Авраменко О. Українська література: підручник для 5 класу закладів загальн. середн. освіти. Київ: «Грамота», 2022. 288 с. Режим доступу: https://pidruchnyk.com.ua/1685-5_ukrlit_avramenko.html
2. Бородкіна О. Казка-притча Емми Андієвської «Говорюща риба». Усвідомлення морально-етичних цінностей необхідних для гармонійного й щасливого життя у світі: урок української літератури, 6 кл. Українська мова та література. 2018. № 23/24. С. 10–12.
3. Буркалець Н. Термінологічний корпус шкільного літературознавства: казка-притча (до вивчення «Казки про яян» Е. Андієвської). Урок Української. 2007. № 6. С. 40–45.
4. Васюта С. Чарівний світ у казках В. Королева-Старого «Хуха-Моховинка» та Туве Янсон «Капелюх чарівника». *Наукові праці. Серія: «Філологія. Літературознавство»*. 2014. Том 239. № 227. С. 13–19. Режим доступу: <http://litstudies.chdu.edu.ua/article/view/35623>
5. Головецька Е. Два уроки з вивчення «Казки про яян». Українська література в загальноосвітній школі. 2007. №7. С. 33–36.
6. Грищук В. Літературна казка: становлення і розвиток жанру. *Наукові записки Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди*. 2013. Т. 1. № 1–73. С. 22–27.
7. Демченко А. Міфопоетичний код казки-притчі «Говорюща риба» Емми Андієвської. *IX Міжнародна наукова Інтернет-конференція з україністики*. Мюнхен 4–8 листопада. 2019. С. 276–284.

8. Дробот Н. Емма Андіївська. «Казка про яян». Урок-дослідження з використанням інтерактивних технологій у 6-му класі. *Українська мова та література*. 2011. № 3 (січень). С. 6–8.
9. Дибовська О.В. Українська літературна казка кінця ХХ – початку ХХІ століття: поетика хронотопу : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : 10.01.01. Івано-Франківськ, 2021. 22 с.
10. Качак Т. Новочасні реалії літературної казки. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*. 2023. № 61. С. 152–155.
11. Кизилова В.В. Динаміка української літературної прозової казки: монографія. Київ: Талком, 2020. 211 с.
12. Кизилова В. Філософсько-притчева модальність казок Валерія Шевчука (на матеріалі збірки «Панна квітів»). *Мандрівець*. 2012. № 1. С. 51–55.
13. Кідалова Н. Емма Андіївська. Казка-притча «Говорюща риба»: цикл уроків. *Укр. мова та література*. 2014. № 23. С. 16–21.
14. Класович С. Василь Симоненко. Казка Цар Плаксії та Лоскотон. 5 клас. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2014. № 4. С. 25–26.
15. Ковінько М.В. Контроверсійність тлумачення сучасної казки-притчі (на матеріалі твору Емми Андіївської «Говорюща риба»). *Літературознавчі студії*. Київський університет. 2013. С. 389–395.
16. Комінярська І., Пасічник О. Вивчення творчості Богдана Лепкого в загальноосвітній школі. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Літературознавство*. 2012. № 36. С. 129–132.
17. Оберемко І. Емма Андіївська «Казка про яян». Прихований повчальний зміст твору. Змістово-пошуковий міні-модуль 2 у 6-му класі. *Українська мова та література*. 2011. №3 (січень). С. 12–139.
18. Оберемко І. Емма Андіївська – українська письменниця іхудожниця. «Казка про Яян». Змістово-пошуковий міні-модуль 1у 6-му класі. *Українська мова та література*. 2011. № 3 (січень). С. 10–11.
19. Павлів І. «Говорюща риба». Принципи толерантного ставлення до інших, вірності мріям, прагнення гармонії зі світом: урок української літератури за творчістю Е. Андіївської: 6 клас. *Бібліотечка «Дивослова»*. 2014. № 9. С. 31–33.
20. Просалова В. Художні особливості казок Емми Андіївської. *Синопсис: текст, контекст, media*. 2016. № 3 (15). Режим доступу: <http://195.34.206.236/handle/123456789/119>
21. Рудюк Т., Капленко О. Особливості вивчення творчості Василя Короліва-Старого на уроках української літератури в 5 класі. *Наукові записки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Психолого-педагогічні науки*. 2023. № 2. С. 103–108.
22. Сабат Г. Казки Івана Франка: особливості поетики. Дрогобич: Коло, 2006. 312 с.

23. Слижук О. Формування поняття про специфіку драматичного твору в процесі вивчення української літератури в 5–6 класах гімназії. *IX Волошинські читання. Шкільна літературна освіта: традиції і новаторство: зб. матеріалів всеукраїнської науково-практичної конференції з нагоди 95-річчя Інституту педагогіки НАПН України*. Педагогічна думка, м. Київ, Україна. 2021. С. 62–67.
24. Соснова К. Емма Андіївська «Казка про «яян»» (6 клас). *Дивослово*. 2013. № 1. С. 12–15.
25. Федунь М.Р. Вивчення творчості Богдана Лепкого в загальноосвітній школі. *Методичні поради для вчителя української літератури*. Івано-Франківськ: Фоліант, 2006. 40 с.
26. Шашко А. Жанр літературної казки у творчості Олександра Олеся. *Вісник Сумського державного університету*. 2008. Серія «Філологія». № 2. С. 210–214.

Тема 6.

Вивчення фентезійних творів Галини Малик, Наталії Дев'ятко та Мії Марченко в ЗЗСО

1. Творчий доробок сучасної української письменниці Галини Малик.
2. Вивчення повісті-казки «Незвичайні пригоди Алі в країні Недоладії» в 5 класі, морально-етична проблематика твору. Елементи незвичайного у творі. Символіка країни Недоладії та її мешканців.
3. Вивчення повісті Галини Малик «Злочинці з паралельного світу» на уроках позакласного читання в 7 класі. Роль фентезійного елемента у творі. Сюжет, проблематика.
4. Вивчення повісті Мії Марченко «Місто тіней» на уроках позакласного читання в 7 класі. Сюжет та система персонажів твору. Мотив подорожі в інший світ та морально-етична проблематика твору.
5. Тема дорослішання та самопізнання в повісті «Місто тіней». Художня модель потойбіччя. Зв'язок із чарівною казкою. Образи-символи у творі (півень, янгол, вогонь, лід).
6. Тема стосунків батьків і дітей творі. Утвердження родинних цінностей.
7. Вивчення повісті «Легенда про юну Весну» Наталії Дев'ятко на уроках позакласного читання в 7 класі. Сюжет, композиція, проблематика, образи-характери.
8. Вивчення фентезійної трилогії Наталії Дев'ятко «Скарби Примарних островів» на уроках позакласного читання в 9 класі. Сюжет, композиція, характер конфлікту в трилогії. Міфологічні та містичні істоти та предмети, їх роль у розвитку подій (чарівна карта, білокрила Химера, зачакловані істоти). Тема дружби та самопожертви.

Рекомендована література

1. Антологія. Фантастика й реальність у шкільному курсі літератури : посіб. серії «Шкільна бібліотека» для 7 кл. закл. заг. серед. освіти /

- уклад.: Тетяна Качак, Оксана Тебешевська. Київ: ВЦ «Академія», 2020. 224 с.
2. Богданець-Білоskalенко Н., Качак Т. Сучасна українська література для підлітків. *Українська мова і література в школах України*. 2017. № 4. С. 21–24. Режим доступу: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/21491/1/Bogdanets-Bilos_.pdf
 3. Васюта, С. Морально-естетичні проблеми твору Галини Малик «Незвичайні пригоди Алі в країні Недоладії»: ноосферний аспект. *Літератури світу: поетика, ментальність і духовність*. 2014. Том 3. С. 251–258. Режим доступу: https://doi.org/10.31812/world_lit.v3i0.2099
 4. Коваленко Л. Українська література: підручник для 7 класу закладів загальної середньої освіти. Київ: Видавничий дім «Освіта», 2024. 272 с. Режим доступу: <https://pidruchnyk.com.ua/2866-ukrainska-literatura-kovalenko-7-klas-2024.html>
 5. Кизилова В. Жанрові модифікації різдвяної казки в новітній українській літературі для дітей: поліфонія категорії дива. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Філологічні науки*. Вип. IV. 2015. С. 240–247.
 6. Малик Г.М. Злочинці з паралельного світу: повість [для серед. шк. віку]. Вінниця : Теза, 2008. 220 с.
 7. Овдійчук Л. Сучасна українська проза для дітей у контексті літературної освіти. *VII Волошинські читання «Шкільна мовно-літературна освіта: традиції і новаторство»: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції*, 17 травня 2019 р., м. Київ / Ін-т педагогіки НАПН України. Київ : УОВЦ «Оріон», 2019. С. 322–327.
 8. Овдійчук Л. Сучасна проза для дітей: жанровостильові особливості : зб. статей. LAP Lambert Academic Publishing, 2018. 182 с.
 9. Слижук О., Гребенюк М. Твори Галини Малик для дітей у контексті сучасної шкільної літературної освіти. *Наукові праці. Філологія. Літературознавство* 2014. Том 239. № 227. С. 100–103.
 10. Сучасна художня література: посібник для 7 класу закладів загальної середньої освіти / упоряд.: Ольга Ніколенко, Лідія Мацевко-Бекерська, Людмила Сакович та ін. Київ : Грамота, 2021. 208 с.
 11. Троценко С. Галина Малик «Незвичайні пригоди Алі в країні Недоладії»: урок-подорож, 5 клас. *Вивчаємо українську мову та літературу: науково-методичний журнал*. 2013. № 15. С. 24–28.
 12. Чепурняк Т., Кавпяк О. Вивчаємо повість-казку Галини Малик «Незвичайні пригоди Алі в країні Недоладії». *Українська література в загальноосвітній школі*. 2013. № 12. С. 24–28.
 13. Яценко Т. Українська література: підручник для 7 класу закладів загальної середньої освіти. Київ: Грамота, 2024. 288 с. Режим доступу: <https://pidruchnyk.com.ua/2868-ukrainska-literatura-iacenko-7-klas-2024.html>

Тема 7.

Вивчення фентезійних творів Володимира Рутківського та Лесі Ворониної у 6 класі ЗЗСО

1. Вивчення повісті Володимира Рутківського «Джури козака Швайки» («На козацьких островах»). Проблематика та система персонажів твору.
2. Мотив складних випробувань та тема боротьби українських козаків проти татарської орди у повісті «Джури козака Швайки».
3. Образи козаків-характерників у творі. Сміливість і відвага козацьких джур Грицика та Санька.
4. Вивчення повісті Лесі Ворониної «Таємне Товариство боягузів, або засіб від переляку № 9», аналіз сюжету. Фантастичні мотиви романтичної повісті про виховання гідності та мужності «Таємне Товариство боягузів...».
5. Образ рятівника світу у повісті. Психологічна ініціація Кліма Джури, взаємодія з друзями та ворогами. Шлях від боягуза до супергероя.
6. Тема родинних цінностей у повісті «Таємне Товариство боягузів», роль сім'ї у формуванні світогляду людини.

Рекомендована література

1. Авраменко О. Українська література: підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти. Київ: «Грамота», 2023. 224 с. Режим доступу: <https://pidruchnyk.com.ua/2618-ukralit-6-klas-avramenko-2023.html>
2. Бабич Н. Методи та прийоми аналізу повісті Лесі Ворониної «Таємне Товариство боягузів, або засіб від переляку № 9» у родинознавчому аспекті. *Таврійський вісник освіти*. 2015. № 4. С. 174–182.
3. Кобець С.В. Володимир Рутківський «Джури козака Швайки»: твір про волелюбних та сміливих героїв. *Вивчаємо українську мову та літературу: науково-методичний журнал*. 2016. № 12. С. 20–23
4. Овдійчук, Л. Жанри та стильові особливості сучасної прози для дітей. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2015. № 1. С. 35–38.
5. Павлів І. Володимир Рутківський. «Джури козака Швайки»: дидактичні матеріали і методичні орієнтири до вивчення твору. *Дивослово*. 2014. № 11. С. 22–26
6. Романенко Л. В. Художня трансформація образу козака-характерника в трилогії Володимира Рутківського «Джури». *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Філологія. 2015. № 16. С. 40–42.
7. Січкарь О., Слижук О. Сучасні дитячі твори в новій шкільній програмі з української літератури. *Наукові праці. Філологія. Літературознавство*. 2014. Том 240 № 228. С. 72–78.
8. Слижук О., Дев'ятко Н. Стратегії читання й інтерпретації фантастичної літератури в 5-6 класах нової української школи. *Модернізація*

освітнього середовища: проблеми та перспективи в контексті євроінтеграції: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції. ПНУ імені В. Стефаника, 19-20 травня 2022 р.). Івано-Франківськ, 2022. С. 135–138.

9. Степанченко О. Володимир Рутківський. «Джури козака Швайки»: цикл уроків за новими творами у 6-му класі. *Українська мова та література*. 2014. Жовт. (№ 19). С. 8–13.

Тема 8.

Вивчення фентезійних творів Марини Павленко та Володимира Арєнєва в ЗЗСО

1. Вивчення повісті-казки Марини Павленко «Русалонька із 7–В, або Прокляття роду Кулаківських» у 7 класі. Сюжет, композиція, система персонажів твору. Проблема вибору.
2. Казкове й реалістичне в повісті-казці «Русалонька із 7–В..», роль художнього переплетення часових площин (теперішнього і минулого) у творі. Роздуми про сенс людського життя, тема боротьби добра і зла в повісті, у сучасному світі та в душі людини.
3. Осмислення ролі сім'ї у формуванні системи цінностей підлітка у романі Володимира Арєнєва «Порох із драконових кісток». Вивчення сюжету, проблематики та образів-характерів твору на уроках позакласного читання у 8 класі.
4. Вивчення роману Володимира Арєнєва «Душниця» на уроках позакласного читання в 9 класі. Специфіка художньої моделі майбутнього у творі. Аналіз сюжету.
5. Містичні образи та мотиви роману «Душниця». Тема ув'язнення душі після смерті, авторське переосмислення народних вірувань про душу та спілкування з небіжчиками.
6. Тема кохання, дружби, взаємодопомоги в романі «Душниця». Виховний потенціал твору.

Рекомендована література

1. Антологія. Фантастика й реальність у шкільному курсі літератури : посіб. серії «Шкільна бібліотека» для 7 кл. закл. заг. серед. освіти / уклад.: Тетяна Качак, Оксана Тебешевська. Київ: ВЦ «Академія», 2020. 224 с.
2. Арєнєв В. Порох із драконових кісток. Харків : АССА, 2018. 288 с.
3. Гриневич О. Жіноча ідентичність в сучасній підлітковій літературі для дівчат (на матеріалі повісті Марини Павленко «Русалонька із 7-В, або прокляття роду Кулаківських»). *Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах*. № 39, Київ, 2019. С. 79–84.
4. Дуняшенко Н. Казкове й реалістичне в повісті-казці Марини Павленко «Русалонька із 7-В, або прокляття роду Кулаківських», час теперішній і минулий у ній. *Дивослово*. 2015. № 6. С. 6–12.

5. Качак Т. Специфіка творення й функціонування образів головних героїв у пригодницькій реалістично-фантастичній прозі для юних. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації*. 2020. Том 31 (70) № 4 Ч. 4. С. 20–23.
6. Коваленко Л. Українська література: підручник для 7 класу закладів загальної середньої освіти. Київ: Видавничий дім «Освіта», 2024. 272 с. Режим доступу: <https://pidruchnyk.com.ua/2866-ukrainska-literatura-kovalenko-7-klas-2024.html>
7. Коваленко Л., Бернадська Н. Українська література: підручник для 9 класу закладів загальної середньої освіти. Київ: УОВЦ, 2017. 320 с. Режим доступу: <https://pidruchnyk.com.ua/968-ukrainska-literatura-9-klas-kovalenko.html>
8. Мірошник С., Жуленко А. Формування цінностей старшокласників засобами сучасної української підліткової літератури. *Народна освіта*. 2017. № 3. С. 83–91.
9. Овдійчук Л. Пенталогія Марини Павленко «Русалонька із 7-В...»: жанрово-стильові особливості. *Наукові праці: науково-методичний журнал*. Вип. 227. Т. 239. Філологія. Літературознавство. Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. С. 94–99.
10. Овдійчук Л. Особливості вивчення твору Марини Павленко «Русалонька із 7-В, або Прокляття роду Кулаківських» у школі. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2014. № 10. С. 10–13.
11. Овдійчук Л. Сучасна проза для дітей. Українська література у загальноосвітній школі. 2015. № 1. С. 35–38.
12. Овдійчук Л. Хронотоп як жанротворчий чинник у сучасній фантастичній прозі та фентезі для дітей. *Науковий вісник Миколаївського державного університету імені ВО Сухомлинського*. Серія: Філологічні науки. 2015. № 2. С. 202–207.
13. Пархоменко І.І. Антиутопія: інтерпретація в сучасному літературознавстві. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна*. Серія «Філологія». 2011. № 62. С. 217–222.
14. Перфілова Н. Вивчення повісті-казки Марини Павленко «Русалонька із 7-В, або Прокляття роду Кулаківських» (7 клас). *Дивослово*. 2020. № 2. С. 16–27.
15. Романенко Л. Трансформація образу дракона в сучасній українській літературі для дітей і підлітків. *ADVANCES OF SCIENCE: Proceedings of articles the international scientific conference*. Czech Republic, Karlovy Vary – Ukraine, Kyiv, 28 September 2018. С. 1642–1649.
16. Січкарь О., Слижук О. Сучасні дитячі твори в новій шкільній програмі з української літератури. *Наукові праці. Філологія. Літературознавство*. 2014. Том 240 № 228. С. 72–78. Режим доступу: <http://litstudies.chdu.edu.ua/article/view/35758>
17. Слижук О. Становлення особистості підлітка в поляризованому суспільстві: художні проєкції циклу «Сезон Кіноварі» Володимира

- Аренєва. *Studia Methodologica*. 2023. № 56. С. 57–67. Режим доступу: <https://journals.tnpu.ternopil.ua/index.php/sm/article/view/90/86>
18. Філатова О., Ребдело О. Художньо-образна система роману Марини Павленко «Русалонька із 7-В, або прокляття роду Кулаківських». *Науковий вісник МНУ імені В. О. Сухомлинського. Філологічні науки* (літературознавство). 2016. №1 (17). С. 269–273.
 19. Хороб С. Концепт «душа» в повісті-фентезі Володимира Арєнева «Душниця». *Прикарпатський вісник НТШ. Слово*. 2019. № 3. С. 332–337. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pvntsh_sl_2019_3_42.
 20. Чіп Р. Становлення особистості сучасного підлітка в умовах соціокультурних змін: гендерний аспект. *Гуманітарний вісник Державного вищого навчального закладу «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» Психологія*. 2016. № 38. С. 142–150.
 21. Яценко Т. Українська література: підручник для 7 класу закладів загальної середньої освіти. Київ: Грамота, 2024. 288 с. Режим доступу: <https://pidruchnyk.com.ua/2868-ukrainska-literatura-iacenko-7-klas-2024.html>

Тема 9.

Вивчення фентезійної прози Юрія Винничука та Сашка Дерманського

1. Вивчення повісті-казки Юрія Винничука «Місце для дракона» у 8 класі; морально-етична проблематика твору. Художнє переосмислення теми добра і зла, вірності і зради.
2. Метафоричні образи повісті «Місце для дракона» (дракон Грицько – уособлення щирості й безкорисливості), тема жертвовності у творі. Проблема прихованої «драконячої сутності» під маскою добродішних правителів. Парадокс у співвідношенні образів.
3. Вивчення казкової повісті Сашка Дерманського «Король буків, або Таємниця Смарагдової книги» на уроках позакласного читання в 5 класі. Сюжет та композиція, специфіка фантастичного елемента у творі.
4. Проблематика та характер конфлікту у повісті «Король буків». Образи головних героїв (Гаврик, Джульєта, Петяка, Пугач, Нарит), дидактизм твору. Модель усвідомленого дорослішання.
5. Вивчення «Казок дракона Омелька» Сашка Дерманського на уроках позакласного читання в 5 класі. Тематика, образна система, ідейна спрямованість та дидактизм казок.

Рекомендована література

1. Авраменко О. Українська література: підручник для 5 класу закладів загальн. середн. освіти. Київ: «Грамота», 2022. 288 с. Режим доступу: https://pidruchnyk.com.ua/1685-5_ukrlit_avramenko.html
2. Авраменко О. Українська література: підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти. 2-ге вид., перероблене. Київ: Грамота, 2021. 240 с. Режим доступу: <https://pidruchnyk.com.ua/795-avramenko-8-klas-ukrliteratura-2016.html>
3. Данилевська О. Міфологічні образи в сучасній українській прозі для дітей та юнацтва: спроба класифікації. *Літературознавство. Фольклористика. Культурологія*. 2015. Вип. 18–20. С. 198–203.
4. Довгалюк С. В. Твори сучасної дитячої літератури на уроках позакласного читання. *Таврійський вісник освіти*. 2017. № 1. С. 200–207.
5. Качак Т. Реалістичний і фантастичний аспекти сучасної української пригодницької прози для дітей та юнацтва. *Мільйон історій: поетика пригод у літературі та медіа: [зб. наук. матеріалів конференції (Бердянськ, 22–23 вересня 2016 р.)]*. Бердянськ : БДПУ, 2016. С. 61–63.
6. Качак Т. Тенденції розвитку української прози для дітей та юнацтва початку ХХІ ст. Монографія. Київ: Академвидав, 2018. 320 с.
7. Корицька Г., Богдзієвич С. Можливості інтеграції елементів медіадидактики у шкільну мовно-літературну освіту. *Український педагогічний журнал*. 2021. №4. С. 171–179.
8. Красуля О. Повість-казка Ю. Винничука «Місце для дракона» в контексті сучасної української літератури для дітей та юнацтва. *Матеріали студентських наукових читань : зб. наук. праць*. Кривий Ріг, 2020. Вип. 7. С. 151–156.
9. Медведчук О. Неоміфологічні образи в повісті казці Юрія Винничука «Місце для дракона». *Закарпатські філологічні студії*. 2024. Випуск 34 Том 2. С. 145–150.
10. «Півтора бажання Короля Буків, або Сучасна літературна молодь – дітям» : методичні поради / авт.-уклад. В. Невишна, Н. Хльобас. Київ : Національна бібліотека України для дітей, 2014. 36 с.
11. Романенко Л. Трансформація образу дракона в сучасній українській літературі для дітей і підлітків. *ADVANCES OF SCIENCE: Proceedings of articles the international scientific conference. Czech Republic, Karlovy Vary – Ukraine, Kyiv, 28 September 2018*. С. 1642–1649.
12. Слижук О. Повість Юрія Винничука «Місце для дракона» у 8 класі загальноосвітньої школи. *Літератури світу: поетика, ментальність і духовність*. 2015. Вип. 6. С. 231–237. Режим доступу: https://doi.org/10.31812/world_lit.v6i0.1269
13. Слижук О., Дев'ятко Н. Стратегії читання й інтерпретації фантастичної літератури в 5-6 класах нової української школи. *Модернізація освітнього середовища: проблеми та перспективи в контексті євроінтеграції: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної*

онлайн-конференції. ПНУ імені В. Стефаника, 19-20 травня 2022 р.). Івано-Франківськ, 2022. С. 135–138.

14. Тищенко Н. Гра-квест «Юрій Винничук «Місце для дракона». Роздуми про добро і зло, вірність і зраду, доцільність самопожертви». *Сучасна українська фантастика (для дітей середнього шкільного віку). Матеріали Інтернет-конференції*. Черкаси, 2018. С. 39–44.

Тема 10.

Вивчення фентезійних творів Олександри Дорожовець та Марини Муляр на уроках позакласного читання в 7 класі

1. Фентезійно-містична повість Олександри Дорожовець «Старий будинок». Зв'язок з жанром чарівної казки. Мотив складних випробувань у творі. Сучасна модель казкового лісу / тридев'ятого царства.
2. Сюжет, композиція, проблематика повісті «Старий будинок». Специфіка мотиву вікової ініціації у творі. Мотив складних випробувань. Дидактизм твору. Утвердження загальнолюдських цінностей.
3. Казкові персонажі в повісті «Старий будинок». Образ відьми, чарівних помічників. Мотив звільнення від прокляття. Мотив спокути.
4. Фантастичний роман Марини Муляр «Гра. Рівень перший: Синій Коридор». Сюжет та проблематика твору.
5. Художня модель ймовірного майбутнього у творі. Авторське переосмислення досягнень науково-технічного прогресу.
6. Образи дітей у роману «Гра. Рівень перший». Тема дорослішання в умовах фантастичного часопростору.

Рекомендована література

1. Богданець-Білокаленко Н., Качак Т. Сучасна українська література для підлітків. Українська мова і література в школах України. 2017. №4. С. 21–24. Режим доступу: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/21491/1/Bogdanets-Bilos_.pdf
2. Качак Т. Тенденції розвитку української прози для дітей та юнацтва початку ХХІ ст. Монографія. Київ: Академвидав, 2018. 320 с.
3. Коваленко Л. Українська література: підручник для 7 класу закладів загальної середньої освіти. Київ: Видавничий дім «Освіта», 2024. 272 с. Режим доступу: <https://pidruchnyk.com.ua/2866-ukrainska-literatura-kovalenko-7-klas-2024.html>
4. Сучасна художня література: посібник для 7 класу закладів загальної середньої освіти / упоряд.: Ольга Ніколенко, Лідія Мацевко-Бекерська, Людмила Сакович та ін. Київ : Грамота, 2021. 208 с.
5. Сучасна українська фантастика (для дітей середнього шкільного віку). *Матеріали Інтернет-конференції*. Черкаси, 2018. 77 с.

6. Яценко Т. Українська література: підручник для 7 класу закладів загальної середньої освіти. Київ: Грамота, 2024. 288 с. Режим доступу: <https://pidruchnyk.com.ua/2868-ukrainska-literatura-iacenko-7-klas-2024.html>

Тема 11.

Вивчення фентезійних творів Галини Пагутяк та Зірки Мензатюк в ЗЗСО

1. Вивчення повісті Зірки Мензатюк «Таємниця козацької шаблі» у 5 класі. Тема подорожі у минуле, художнє зображення історичних місць сучасної України. Фантастичне і реальне в повісті.
2. Аналіз історичного підґрунтя повісті «Таємниця козацької шаблі». Пам'ять про історичне минуле народу як передумова становлення свідомої особистості. Образи козаків та символіка козацької шаблі у творі. Екзотика старовинних українських замків.
3. Вивчення творів Зірки Мензатюк «Київські казки», «Український квітник», «Макове князювання», «Ангел Золоте Волосся» на уроках позакласного читання в 5 класі. Аналіз сюжетів та образів-символів.
4. Вивчення роману Галини Пагутяк «Королівство» на уроках позакласного читання у 8 класі. Сюжет, композиція, проблематика твору.
5. Фантастичне і реальне в романі Галини Пагутяк «Королівство». Співіснування світу людей та демонів. Авторська інтерпретація міфологічних образів.
6. Психологія дитини та мотив самопізнання в романі «Королівство». Морально-етична проблематика твору.

Рекомендована література

1. Авраменко О. Українська література: підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти. Київ: «Грамота», 2022. 288 с. Режим доступу: https://pidruchnyk.com.ua/1685-5_ukrlit_avramenko.html
2. Авраменко О. Українська література: підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти. 2-ге вид., перероблене. Київ: Грамота, 2021. 240 с. Режим доступу: <https://pidruchnyk.com.ua/795-avramenko-8-klas-ukrliteratura-2016.html>
3. Білоус В. Зірка Мензатюк «Таємниця козацької шаблі». Пригодницька повість сучасної української письменниці. 5 клас: урок української літератури. *Вивчаємо українську мову та літературу: наук.-метод. журнал*. 2018. № 28/29. С. 5–11.
4. Бокшань Г. Міфопоетика пригодницького роману Галини Пагутяк «Королівство». *Мільйон історій: поетика пригод у літературі та медіа. Збірник наукових матеріалів конференції* (Бердянськ, 22–23 вересня 2016 року). Бердянськ: БДПУ, 2016. С. 17–18.
5. Гречаник І. Афективний часопростір у романі-фентезі Галини Пагутяк «Королівство». *Вісник Луганського національного університету*

- ім. Тараса Шевченка*. Луганськ, 2010. № 11 (198). ч. II : Філол. науки. С. 38–43.
6. Дибовська О. Категорії часопростору як жанрова ознака казок Зірки Мензатюк (на матеріалі збірок «Зварю тобі борщику» та «Український квітник»). *Наукові записки. Серія «Філологічні науки»*. 2016. Вип. 148. С. 51–56.
 7. Качак Т. Тенденції розвитку української прози для дітей та юнацтва початку ХХІ ст. Монографія. Київ: Академвидав, 2018. 320 с.
 8. Кизилова В. Персонажі фентезі для дітей і юнацтва: типологія, функції (на прикладі роману Галини Пагутяк «Королівство»). *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Філологія. 2015 № 17. Том 1. С. 10–13.
 9. Логвіненко Н. Дидактичні засади морально-етичної парадигми творів сучасного українського фентезі. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2022. Вип 48. Том 2. С. 170–176.
 10. Мензатюк З. Зварю тобі борщику. Львів: Видавництво Старого Лева, 2015. 60 с.
 11. Мензатюк З. Український квітник: науково-популярна проза/Зірка Мензатюк. Київ: Грані-Т, 2010. 64 с.
 12. Стрельнік С. Реальне та фантастичне у творчості Зірки Мензатюк. *Сучасна українська фантастика (для дітей середнього шкільного віку). Матеріали Інтернет-конференції*. Черкаси, 2018. С. 58–66.
 13. Фетісова О.С. Традиційне й авторське в міфотворчості Галини Пагутяк (на матеріалі роману «Королівство»). *Теоретична і дидактична філологія*. 2014. Випуск 17. С. 461–473.
 14. Швець Т. Жанрово-стилістичні особливості фентезі у художньому світі Галини Пагутяк. *Філологічний дискурс*. 2020. Вип. 11. С. 56–62. URL: Режим доступу: <http://jnas.nbu.gov.ua/article/UJRN-0001236727>

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота здобувачів передбачає опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу, вивчення окремих тем, питань, що не були розглянуті в курсі лекцій, конспектування навчально-методичної літератури. Ефективність самостійної роботи здобувача викладач виявляє під час тематичного опитування на практичних заняттях, перевірки конспектів тощо та відображає в загальній оцінці за тему і модуль.

№ з/п	ЗАВДАННЯ
1.	Прочитати й законспектувати з книги С. Плачинди «Міфи і легенди Давньої України» такі твори: «Чур», «Пек», «Слава», «Гук», «Дажбог і Жива», «Коляда», «Мара», «Божич», «Купайло». Зробити план-конспект уроку на тему: «Українські міфи».
2.	Вивчити жанрово-стильові особливості народних казок, їх тематичні групи, прочитати казки «Ох», «Летючий корабель», «Яйце-райце».

	Зробити план-конспект уроку на тему: «Виховний потенціал української казки».
3.	Вивчення пареміографії, балад та колискових пісень в школі. Зробити план-конспект уроку на тему: «Народне уявлення про довколишній світ та оцінка його в прислів'ях, приказках та загадках».
4.	Вивчення героїчного епосу, календарно-обрядових, ліричних пісень та пісень літературного походження у ЗЗСО. Зробити план-конспект уроку на тему: «Образи та мотиви пісень про кохання».
5.	Прочитати літературні казки Івана Франка, Василя Короліва-Старого, Богдана Лепкого, Василя Симоненка, Емми Андієвської, Валерія Шевчука. Зробити план-конспект уроку на тему: «Морально-етична проблематика казок В. Короліва-Старого, Б. Лепкого, В. Симоненка».
6.	Прочитати твори Галини Малик («Злочинці з паралельного світу», «Незвичайні пригоди Алі в країні Недоладії»), Наталії Дев'ятко («Легенда про юну Весну», «Скарби Примарних островів»), Мії Марченко («Місто тіней»). Зробити план-конспект уроку на тему: «Проблематика та образ фантастичного світу в романі Мії Марченко «Місто тіней»».
7.	Прочитати твори Володимира Рутківського («Джури козака Швайки» / «На козацьких островах») та Лесі Ворониної («Таємне Товариство боягузів, або засіб від переляку № 9»). Зробити план-конспект уроку на тему: «Історичне фентезі для підлітків. Проблематика повісті «Джури козака Швайки» В. Рутківського.
8.	Прочитати фентезійні твори Марини Павленко («Русалонька із 7–В») та Володимира Арєнєва («Порох із драконових кісток», «Душниця») Зробити план-конспект уроку на тему: «Модель утопічного світу в романі В. Арєнєва «Душниця»».
9.	Прочитати твори Юрія Винничука («Місце для дракона») та Сашка Дерманського («Король буків..»). Зробити план-конспект уроку на тему: «Міфічна модель перемоги над злом у повісті С. Дерманського «Король буків»».
10.	Прочитати фентезійно-містичну повість Олександрі Дорожовець «Старий будинок» та фантастичний роман Марини Муляр «Гра. Рівень перший: Синій Коридор». Зробити план-конспект уроку на тему: «Жанр фентезі в українській літературі для підлітків. Містичний світ і перемога над злом у повісті О. Дорожовець «Старий будинок»».
11.	Прочитати фентезійні твори Галини Пагутяк («Королівство») та Зірки Мензатюк («Київські казки», «Український квітник», «Макове князювання», «Ангел Золоте Волосся», «Таємниця козацької шаблі»). Зробити план-конспект уроку на тему: «Специфіка міфологічних образів та мотивів у романі Г. Пагутяк «Королівство»».

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальні завдання призначені для відпрацювання пропущених занять через хворобу здобувача або іншу поважну причину, а також мають на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які здобувачі отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці, формування сталих навичок фахівця-педагога.

1. Виконання завдань за матеріалами методичного посібника.
2. Виконання проєктної роботи.
3. Створення презентацій (відповідно до тем літературознавчих досліджень).

Вимоги до виконання й оформлення індивідуального завдання:

1. Обсяг виконаного завдання 15–20 слайдів презентації; 2. Структура кожного виду робіт (зміст, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо є); список використаної літератури).

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

7.1. ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Тиховська О. Магія та міфологія в українському фольклорі Закарпаття: етнопсихологічний аспект. Монографія. Ужгород: Рік-У, 2021. 512 с.
2. Тиховська О. Основні питання вивчення курсу «Українська усна народна творчість та народознавство». Ужгород: Рік-У, 2020. 48 с.
3. Тиховська О. Українська народна чарівна казка: психоаналітичний аспект. Монографія. Видання друге, доповнене. Київ: Видавництво Ростислава Бурлаки, 2023. 416 с.
4. Радзіх С. Вичення фольклору на уроках української літератури. 5–9 класи. Київ: Підручники і посібники, 2007. 128 с.
5. Антологія українського міфу: етіологічні, космогонічні, антропологічні, теогонічні, солярні, лунарні, астральні, календарні, історичні міфи: у 3-х т. [збір. та упоряд. В. Войтовича]. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2006. (Серія "Керниця"). Т. 2 : Тотемічні міфи. 596 с.
6. Антологія. Фантастика й реальність у шкільному курсі літератури : посіб. серії «Шкільна бібліотека» для 7 кл. закл. заг. серед. освіти / уклад.: Тетяна Качак, Оксана Тебешевська. Київ: ВЦ «Академія», 2020. 224 с.
7. Булашев Г. Міфи України / пер. Ю. Буряка. Київ: Центр навчальної літератури, 2022. 384 с.
8. Віннічук А. Усна народна творчість: Навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «Твори», 2020. 304 с.
9. Галайчук В. Українська міфологія. Харків: Кн. клуб сімейного дозвілля, 2016. 288 с.
10. Гнатюк В. Нарис української міфології [підгот. та опрацюв. тексту, вступ. ст. і примітки Романа Кирчіва]. Львів: Інститут народознавства НАН України, 2000. 264 с.
11. Гришук В. Літературна казка: становлення і розвиток жанру. *Наукові записки Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди*. 2013. Т. 1. № 1–73. С. 22–27.

12. Гурдуз А.І. Український фентезійний роман 2000–2020 рр. у слов'янському, англійському й американському контекстах: особливості національного міфотворчого коду: монографія. Миколаїв: Іліон, 2023. 528 с.
13. Давидюк В. Вибрані лекції з українського фольклору (в авторському дискурсі). Вид. третє, виправл., доп. і перероб. Луцьк: ПВД «Твердиня», 2014. 448 с.
14. Дибовська О. Категорії часопростору як жанрова ознака казок Зірки Мензатюк (на матеріалі збірок «Зварю тобі борщину» та «Український квітник»). *Наукові записки. Серія «Філологічні науки»*. 2016. Вип. 148. С. 51–56.
15. Дибовська О.В. Українська літературна казка кінця ХХ – початку ХХІ століття: поетика хронотопу : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : 10.01.01. Івано-Франківськ, 2021. 22 с.
16. Дмитренко М. Символи українського фольклору: монографія. Київ: УЦКД, 2011. 400 с.
17. Етнопедагогіка: навчально-методичний посібник / [упорядник Макарчук В.В.]3-є вид., переробл. і доповн. Умань: РВЦ «Софія». 2015. 205 с.
18. Євменко О. Міфологічний світогляд сучасного українського фентезі. *Наукові праці. Філологія. Літературознавство*. 2017. Том 295. № 283. С. 47–50.
19. Ігнатенко І. Традиційна обрядовість українців. Київ: Інтелектуальна книга, 2017. 160 с.
20. Ісаєва О. Концептуальні основи аналізу художнього твору в школі: наук.-теорет. зб. Тернопіль: Астон, 2016. 432 с.
21. Зборовська Н. Казка як психотерапія для дорослих і дітей. *Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах*. 2008. № 9. С. 71–80.
22. Кизилова В. В. Динаміка української літературної прозової казки: монографія. Київ: Талком, 2020. 211 с.
23. Качак Т. Тенденції розвитку української прози для дітей та юнацтва початку ХХІ ст. Монографія. Київ: Академвидав, 2018. 320 с.
24. Качак Т. Українська література для дітей та юнацтва: підручник. Київ: ВЦ «Академія», 2016. 352 с.
25. Кизилова В.В. Українська література для дітей та юнацтва: новітній дискурс: навчально-методичний посібник для студ. вищих навч. закл. Старобільськ: «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», 2015. 236 с.
26. Кизилова В. Жанрові модифікації різдвяної казки в новітній українській літературі для дітей: поліфонія категорії дива. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Філологічні науки*. Вип. ІV. 2015. С. 240–247.
27. Колесса Ф. Українська усна словесність. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 646 с.

28. Кононенко О. Українська міфологія. Божества і духи. Харків: Фоліо, 2017. 191с.
29. Кононенко О. Українська міфологія. Фольклор, казки, звичаї, обряди. Харків: Фоліо, 2017. 159 с.
30. Костомаров М. Слав'янська міфологія. Київ: ФОП Стебляк О.М., 2014. 200 с.
31. Лановик М., Лановик З. Українська усна народна творчість. Навчальний посібник. Київ: Знання-Прес, 2006. 591 с.
32. Логвіненко Н. Фентезі як вид фантастичної прози. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2014. №5. С. 38-40.
33. Міфи та легенди українців / Укладач О. Ганзюк. Київ: Знання, 2022. 159 с.
34. Мушкетик Л. Моральний канон української традиційної культури: за фольклорними джерелами. Київ – Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута»», 2022. 752 с.
35. Плачинда С. Міфи і легенди Давньої України. Київ: ФОП Стебляк О.М., 2015. 304 с.
36. Притулик М. Практикум з українського фольклору: навч.-метод. посіб. [для студ.]; Черніг. нац. пед. ун-т ім. Т.Г. Шевченка. Чернігів, 2011. 295 с.
37. Руснак І. Є. Український фольклор: навч. посіб. Київ : Академія, 2010. 304 с.
38. Сабат Г. Казки Івана Франка: особливості поетики. Дрогобич: Коло, 2006. 312 с.
39. Саврасова-В'юн Т. Наративний і психотерапевтичний аналізи українських літературних казок. *Габітус*. 2024. №57. С. 62-66.
40. Славова М. Попелюшка літератури. Теоретичні аспекти літератури для дітей. Київ: Видавничо-поліграфічний центр „Київський університет”, 2002. 81с.
41. Ткач М. Українська звичаєва культура: монографія. Київ: Ліра-К, 2018. 592 с.
42. Токмань Г. Методика навчання української літератури в середній школі: підручник. Київ: Академія, 2012. 312 с.
43. Токмань Г. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція: монографія. Київ: Міленіум, 2012. 320 с.
44. Українська література. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Київ: Освіта, 2013 зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017. № 804 (http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna_serednya/navchalniprogrami-5-9-klas-2017.html); Програми розміщені на офіційному сайті МОН України за посиланням: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/navchalni-programy.html>
45. Українська міфологія: хрестоматія [Навчальний посібник для студентів і магістрантів факультету філології та журналістики] / укладач Наталія Петрівна Сивачук. Умань : Вид-во: ВІЗАВІ, 2022. 174 с.

46. Українська фольклористична енциклопедія у 2-х т. Т. 1: А-Л / Упорядник, науковий редактор д. філол. н., професор М.К. Дмитренко. Київ: Вид-во «Сталь», 2018. 740 с.
47. Українська усна народна творчість: пісні, думи, балади. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 202 с.
48. Уліщенко В. Теорія і практика інтерсуб'єктного навчання української літератури в школі: монографія. Київ: Вид-во НПУ імені МП Драгоманова, 2011. 486 с.
49. Філоненко С. Усна народна творчість: навч. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 416 с.
50. Фольклор (Усна народна творчість): хрестоматія / укл. Олена Вовк, Ігор Розлуцький. Дрогобич : ДДПУ ім. І. Франка, 2023. 306 с.
51. Яценко Т. О. та ін. Українська література. 5–6 класи: модельна навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. Київ: Педагогічна думка. 2021. 56 с.
52. Яценко Т. О. Навчання української літератури в 5–6 класах Нової української школи. *Загальна середня освіта України в умовах воєнного стану та відбудови: реалії, досвід, перспективи* / методичний поради́ник науковців Інституту педагогіки НАПН України до початку нового 2023–2024 навчального року : методичні рекомендації / за заг. ред. О. Топузова, Т. Засєкіної : Ін-т педагогіки НАПН України. [Електронне видання]. Київ : Педагогічна думка, 2023. С. 15–34. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/737588>

7.2. ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Багнюк А. Символи українства. Художньо-інформаційний довідник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. 512 с.
2. Войтович В. Українське міфологієзнавство: Навч. посіб. для студентів вищих навч. закл. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2016. 240 с.
3. Галайчук В. Українська міфологія. Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2016. 288 с.
4. Гарасим Я. Національна самобутність естетики українського пісенного фольклору: монографія. Львів: Українські технології, 2010. 376 с.
5. Гнатюк В. Останки передхристиянського релігійного світогляду наших предків. Українці: народні вірування, повір'я, демонологія. Київ: Либідь, 1991. С. 383–406.
6. Гребенюк А. Значення сучасних фантастичних творів у формуванні світогляду дітей та підлітків. *Педагогічний пошук*. 2016. № 1. С. 7–9.
7. Гурдуз А. І. Міжкультурний діалог як проблема українського фентезі ХХІ століття. *Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського*: зб. наук. праць. Сер.: Філологічні науки (літературознавство). Миколаїв: МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2014. Вип. 4. (111). С. 63–69.
8. Гурдуз А. Вектори фентезійного осмислення давнини в українській літературі початку ХХІ століття. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського*. Сер.: Філологічні

- науки: (літературознавство): зб. наук. пр. Миколаїв: МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2018. Квітень. Вип. 1 (21). С. 41–46.
9. Гурдуз А. І. Парадигмальний зсув у фентезійній романістиці перших десятиліть ХХІ ст.: етичний аспект. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Дрогобич: Вид. дім «Гельветика», 2022. Вип. 53. Т. 1. С. 187–193.
 10. Давидюк М. О. Особливості формування національної самосвідомості школярів різного віку засобами української літератури. *Наука і сучасність: збірник наукових праць Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Київ: Логос, 2002. Том ХХХІІ. С. 49–56.
 11. Дев'ятко Н. В. Сакралізація та десакралізація простору в сучасній українській літературі для дітей та юнацтва. *Сучасні літературознавчі студії*. 2020. № 17. С. 19–26.
 12. Дев'ятко Н. Можливості впливу сучасних жанрів: фантастика, фентезі, казка. *Український фантастичний оглядач (УФО)*. 2009. №1(7). С. 59-66
 13. Жайворонок В.В. Знаки української етнокультури: Словник-довідник. Київ: Довіра, 2006. 703 с.
 14. Ларіон, митрополит (Іван Огієнко). Дохристиянські вірування українського народу: Іст.-реліг. монографія. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 320 с.
 15. Качак Т. Б. Сучасна українська література для дітей та юнацтва як зміст літературної освіти. *Гірська школа Українських Карпат*. 2017. № 17. С. 161–165.
 16. Кизилова В. Мотив сну в казках Валерія Шевчука збірки «Панна квітів»: типологія, функції. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія : Філологія. 2016. Вип. 21(1). С. 13–17.
 17. Класович С. Василь Симоненко. Казка Цар Плаксі́й та Лоскотон. 5 клас. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2014. №4. С. 25–26.
 18. Кожуховська Л. Самоаналіз уроку як ефективний засіб формування у студентів-філологів фахових умінь. *Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»*. 2012. Вип. 27. С. 131–135.
 19. Козир М., Філонова Н. Формування в учнів 5-6 класів національної свідомості на уроках української мови та літератури. *Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка: збірник наукових праць*. 2022. № 37 (1). С. 54–60.
 20. Колісник-Гуменюк Ю.І. Роль соціо-гуманітарних дисциплін у вихованні патріотизму і національної свідомості особистості. Зб. наук. праць інституту психології імені Г.С. Костюка АПН України / заг. ред. С.Д. Максименка. Київ, 2008. Т. X, Ч. 4. С. 272–279.
 21. Кононенко О. Українська міфологія. Божества і духи. Харків: Фоліо, 2017. 191 с.

22. Концепція Нової української школи / упорядн. Гриневич Лілія, Елькін Олександр, Калашнікова Світлана та ін. Міністерство освіти і науки України. Київ, 2016. 36 с.
23. Леоненко О. Жанр фентезі в українській прозі кінця ХХ – початку ХХІ століття: автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.01 / О. Леоненко; Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. Черкаси, 2010. 19 с.
24. Логвіненко Н. Міфопоетичний світ прози сучасного українського фентезі. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського*. Серія: Філологічні науки. 2016. №1. С. 139–144.
25. Маєрчик М. Ритуал і тіло: структурно-семантичний аналіз українських обрядів родинного циклу. Київ: Критика, 2011. 327 с.
26. Манахов О. Літературна традиція та жанр фентезі. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Філологія. 2014. № 8. Том 2. С. 115–117.
27. Масленнікова Н. Фольклор як дидактичний засіб естетичного виховання учнів. *Вісник післядипломної освіти*, 2009. № 11 (1). С. 144–149.
28. Масловська М. Українська літературна казка в контексті європейської. *Вісник Житомирського державного педагогічного університету*. 2004. № 15. С. 142–145
29. Нечуй-Левицький І. Світогляд українського народу: ескіз української міфології. Київ: Обереги, 2003. 144 с.
30. Овдійчук Л. М. Пенталогія Марини Павленко: жанрово-стильові особливості. *Наукові праці. Філологія. Літературознавство*. Том 239. № 227. С. 94–99.
31. Романенко Л. В. Художня трансформація образу козака-характерника в трилогії Володимира Рутківського «Джури». *Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету*: Сер. Філологія. Збірник наукових праць. Вип. 16. Одеса: Міжнародний гуманітарний університет, 2015. С. 40–42.
32. Рудюк Т., Капленко О. Особливості вивчення творчості Василя Короліва-Старого на уроках української літератури в 5 класі. *Наукові записки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Психолого-педагогічні науки*. 2023. № 2. С. 103–108.
33. Слижук О. Формування національної самосвідомості учнів у процесі навчання літератури в 5–6 класах НУШ. *Національна ідентичність у мові та культурі: збірник наукових праць / за заг. ред. О.Г. Шостак*. Київ: Талком, 2023. С. 312–319.
34. Слижук О., Дев'ятко Н. Стратегії читання й інтерпретації фантастичної літератури в 5–6 класах нової української школи. *Модернізація освітнього середовища: проблеми та перспективи в контексті євроінтеграції: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції (Івано-Франківськ, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 19-20 травня 2022 р.) / Упор. Т. Качак*. Івано-Франківськ, 2022. С. 135–138.

35. Тиховська О. Образ мавки в українській міфології та повісті Докії Гуменної «Небесний змій». *Філологічний дискурс. Збірник наукових праць*. Хмельницький, 2019. № 9. С. 168–179.
36. Шарова Т. М., Пінігіна Ю. Г. Особливості використання інноваційних технологій під час викладання української літератури. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Філологічна». 2016. Випуск 63. С. 219–222.
37. Шило Г. З досвіду використання ігрових технологій на уроках української літератури. *Українська література: проблеми і перспективи: матеріали I Всеукраїнської заочної науково-практичної Інтернет-конференції / Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького*, 2020. С. 192–197.
38. Янковська Ж. О. Символічні коди української культури: навчально-методичний посібник (для викладачів, учителів, учнів та студентів спеціальних закладів загальної середньої й вищої освіти). Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 170 с.
39. Ярмоленко Н. М. Український усний героїчний епос: динаміка традиції: монографія. Київ; Черкаси: Чабаненко Ю. А., 2010. 552 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Наукова електронна бібліотека Національної бібліотеки ім. В. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Сайт Львівської ННБУ ім. В. Стефаника: <http://aleph.lsl.lviv.ua:8991>
3. Сайт електронної бібліотеки «Україніка» НАН України: <https://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?C21COM=F&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB>